

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)

Štev. (Nº) 10

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

31 de marzo - 31. marca 1994

MARKO KREMŽAR

Leto družine

Z marcem je prešlo družinsko življenje iz počitniške razigranosti v urejeno, resno vsakdanjost. Dnevni red v družini določata v veliki meri spet služba in šola. Pa ne le dnevni red. Zunanji svet veča svojo prisotnost v domačem krogu.

Če kdaj, je zdaj čas, da se vprašamo, kaj naj storimo mi, Slovenci v zdomstvu, da ne bo želja papeža Janeza Pavla II. glede poglobitve družinskega življenja zdrsnila mimo nas. Leto družine je v polnem teku in nas kristjane zavezuje.

Družina je zibelka pa tudi temelj narodnega občestva. Sprejeti otroka, novo življenje z ljubeznijo in v božjem imenu je gotova prva naloga krščanske družine. Vzpostavljanje dolžnosti očeta in matere pa je vztrajno vzgajati sebe v odgovorna starša, svoje otroke pa v dobre ljudi njim samim in bližnjim v srečo ter Bogu v čast.

Družinske vzgoje ne more nadomestiti šola niti drag vzgojni zavod. Starši se motijo kadar mislijo, da bodo predali otrokom dediščino ob polnoletnosti ali po smrti. Takrat jim dajo lahko le nekaj tvarnega premoženja. Pravo in nenadomestljivo dediščino jim dajejo od trenutka spočetja skozi prva, dragocena leta po rojstvu. Le v najnežnejši mladosti jim lahko veselo in velikodušno posredujejo najdražje vrednote, katere so sami prejeli, to je vero in ljubezen do Boga ter svojo družinsko in narodno identiteto. Kdor ne predaja otroku teh dobrin od prvega trenutka življenja s srcem in z razumom, bo zamujeno težko nadoknadil.

Vse preradi se pri tem zanašamo na druge. Pošiljamo otroke v slovenske tečaje, da se nauče svojega jezika, spoznajo preteklost svojega rodu, vsebino svoje vere. Vendar če niso prej začutili doma, da gre res za njihov verski in kulturni zaklad, je vse posedanje po šolskih klopeh izguba časa. Ne katehet in ne učitelj ne moreta vzbuditi pri otrocih ljubezni do Boga in do slovenstva, če starši ne spoštujejo tega, kar so prejeli.

Če doma ne govorijo slovensko, kako naj otroci čutijo, da je jezik njihovega rodu dragocena vrednota? Če ne slišijo očeta in matere, da bi občuteno govorila o slovenski preteklosti, kako naj bodo ponosni nanjo? Če v družini ni prisotna skrb za bližnje ter v njej ni zaupanja v molitev in v božjo pomoč, kako naj najdejo pot do osebne, dejavne vere? Če ne vedo, da so njih predniki morali zapustiti drago jim domovino ker so iz zvestobe do slovenstva in krščanstva reševali na tuje življenje in svobodo, kako naj vedo, kdo so? Če jim nista pravila mati in oče, da so potomci junakov in mučencev, kako naj pričakujemo, da bodo prevzeli baklo pričevanja? Če starši menijo, da je za nastopom slovenske države končana njihova dolžnost pričevati o strašni resničnosti revolucije ter pozabljajo na težke posledice komunizma, ki jih bodo v domovini trpele še generacije, kako naj otroci razumejo slovensko sedanost, kako naj najdejo svoje mesto v njej?

Vsak človek ima eno samo identiteto, eno osebnost, prav kakor ima eno samo življenje. To je treba sprejeti in razvijati. Naša je slovenska, begunska, zdomska. Če ne bomo razvijali pri sebi in otrocih slovenske, krščanske osebnosti, bomo ostali

Veronika Sparhakl

Bodimo veseli!

VLADIMIR KOS

Velika noč na obrazu Nedelje, s solzami v očeh, ki rosijo v veselje, po ustih se kri ji pretaka v smehljaz.

Velika je noč, ki je zrla Daritev in Mrtvo Srce in Njegovo vrnitev, ko pahnil je z groba zapah nastežaj.

Velika je noč, a še večja resnica, odtlej da ljubezen v ta svet naš pronica in ni je poti več v prekletstvo nazaj.

Velika noč, ki naš rod je pokrila — da slava mučencev se v njej je rodila, kot Jezus Gospod je heroj vekomaj.

Velika je noč, ki je dala svobodo. Bodimo veseli vstajenja z Gospodom! Iz groba prišel je — zdaj vemo za Raj.

Obisk državnega sekretarja dr. Petra Vencelja

Sprejem na letališču Ezeiza

Kot je bilo napovedano, je 23. marca prispel v Buenos Aires državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj. Njegov glavni namen je bil obiskati Slovence v Argentini in spoznati njihovo življenje in potrebe, obenem pa obiskati tudi argentinske državne oblasti ter z njimi urediti nekatere zadeve obeh držav.

Zjutraj v sredo so ga pričakali na Ezeizi mnogi rojaki, ki so mu hoteli izraziti dobrodošlico. Čeprav je bila ura zelo zgodnja, so se zbrali predsedniki in odborniki naših organizacij, kakor tudi drugi rojaki, kakih 60 po številu. Poleg njih pa 15 slovenskih narodnih noš s slovensko zastavo.

Ko je prišel sekretar iz salona VIP, so ga skupno pozdravili, potem pa je še osebno

brez vsake. Zdrsnili bomo na stopnjo potrošniške mase in se prestrašeni čudili, kako da se otroci izgubljajo v svetu brez vrednot. Pri tem pa se ne bomo vprašali, če nismo pričeli zanemarjati istih vrednot že veliko prej mi sami.

Družina je prosojna družba. V njej je kmalu konec tako skrbno ustvarjenega videza; vsak član ve in čuti, kaj misli in kaj čuti drugi. Otroci posnemajo starše z globoko intuicijo, katere ni mogoče varati. Sledijo čutenju staršev, ne njihovim besedam, niti namernim, vzgojnim zgledom.

„Družina postani to, kar si!“ je zaklical Janez Pavel II. družinam vsega sveta. Tudi za nas velja. Slovenska, katoliška družina, postani spet to, kar si in kar si vedno bila. Ne dopusti, da te svet oropa tvojih posebnosti, tvojim članom pa vzame osebnost. Bodimo to, kar smo in nešteto osebnih, družinskih in skupnostnih težav bo izginilo.

Za nas Slovence, po svetu in v domovini, je leto družine dvakrat pomembno. Od življenja v družinah je odvisna časna in večna sreča njenih članov pa tudi obstoj slovenskega občestva.

stisnil roke vsem navzočim. Posebno vesel je bil, da so ga pozdravili skupaj s povojnimi begunci tudi predsednik Triglava Rudolf Živec in predstavniki Bernala.

Skupaj s sekretarjem so pristali tudi njegova soproga Irena, svetovalka ministrstva Mateja Maček in funkcionarka notranjega ministrstva Alenka Mesojedec-Prvinšek, ki so jim narodne noše izročile v pozdrav šopke rož.

Veliko rojakov se je že poznalo z gosti, ko so bili v Sloveniji in so uživali pomoč sekretariata, zato se je razvil živahen pogovor, dokler se gostje niso odpeljali v hotel.

Slavnostni sprejem v Slovenski hiši

Uraden sprejem, ki je kljub temu bil topel, je bil naslednji dan po prihodu, v Slovenski hiši. Začel je z mašo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval prelat dr. Alojzij Starc ob somaševanju Janeza Petka CM. V pridigi je mašnik napletel misli ob prazniku Marijinega oznanjenja.

Iz cerkve so se udeleženci napotili v dvorano, še prej pa se je dr. Peter Vencelj pred spomenikom žrtvam komunistične revolucije poklonil njihovem spominu in položil venec rož, medtem ko je Franci Žnidar zatrobil memento. Skupaj z gostom

sta položila venec tudi predsednik in tajnik ZS prof. Tine Vivod in Emil Cof.

Nato so se prisotni preselili v dvorano, kjer je slavlje začelo s prihodom zastavonoš z zastavami Republike Argentine in Republike Slovenije. Strumno sta prikorakala in vsa dvorana je zapela obe himni.

Po začetnih pozdravih gostov in prisotnih predstavnikov organizirane slovenske skupnosti v Argentini — prisotni so bili tudi predstavniki predvojnih naseljenec: predsednik Triglava Rudolf Živec, društva Bernal Edvard Kovačič, beneških Slovencev Isabel Topatigh, Milko Žigon iz Rosaria in drugi — je spregovoril predsednik društva Zedinjena Slovenija prof. Tine Vivod. Zatem je stopil na oder — zelo lepo okrašen, z napisom Bog vas sprejmi!, delo scenografa Toneta Oblaka in njegove skupine — še dr. Peter Vencelj in nagovoril prisotne, ki so v lepem številu napolnili dvorano kljub deževnemu vremenu. Oba govora prinašamo na drugem mestu.

Konec sprejema je obogatilo petje zbora Gallusa z dirigentko go. Anko Savelli Gasser. Zapel je pesmi, v bistvu himne, ki pojejo o nerazdružljivosti slovenstva, o ideji ene Slovenije: najprej himno Slovenija v svetu (Osana-Kremžar), nato N'mav čez izaro (M. Hubad) in Lipa (E. Adamič), ki sta značilni za slovenske Korošce in Primorce, zaključil pa s Triglavom (J. Flajšman), ki predstavlja matično državo.

Pozdrav prof. Tineta Vivoda Nagovor dr. Petra Vencelja

Na sprejemu v Slovenski hiši

Izven Slovenije je približno četrta milijona ljudi slovenskega porekla. Nas je obiskal novembra 1991 narodni voditelj za izseljensko dušno pastirstvo, koprski škof Metod Pirih. Danes pa je med nami državni sekretar za Slovence po svetu, dr. Peter Vencelj in spremstvo.

Dobrodošli med Slovenci v Argentini! Prirčno in z veseljem vas pozdravljam v imenu organizirane slovenske skupnosti, ki družijo predvojne in povojne Slovence!

Zbrali smo se, da se z vami osebno spoznamo in pripravimo za delo za skupno slovensko prihodnost, kajti živimo v izrednih zgodovinskih razmerah.

Berem Krošljevo poročilo v Zborniku Svobodne Slovenije leta 1965 o uprizoritvi Zupančičeve Dume pred 30 leti:

„V režiji Nikolaja Jeločnika in 10 izbranih pomočnikov so jo študirali dva meseca in pol in 127 nastopajočih jo je izoblikovalo v najbolj dovršeno slovensko kulturno prireditev l. 1964 v Argentini. Jeločnikova zamisel je bila povsem nova in izvirna, po kvaliteti pa brez dvoma na stopnji Zupančičeve besede. Po globokem in resničnem doživljanju izgube domovine ne bi mogla Duma nikdar tako polno izzveneti doma kot kje na tujem. Nastopili so solisti — fant in dekle, 70-članski dekliski in fantovski zbor, folklorna, plesna, pevska in piščalska skupina. To je bila najsvetlejša točka ob proslavi 15-letnice mladinske organizacije. Prisostvovalo je nad 600 rojakov.

Kje, domovina si? Ali na poljih teh?
Že pod Triglavom, okrog Karavank?
Ali po plavžih teh, ali po rudnikih?
Tu? Preko morja? In ni ti meja?
Slutim te, čutim te.“

Tudi vi, dr. Vencelj, odkrivajte slovenski del tega kontinenta.

Domovina je hitro priznala množično emigracijo primorskih Slovencev, ki so se umikali italijanskemu fašizmu in jim pomagala.

Za povojne slovenske izseljence pa je trajalo skoraj pol stoletja, da je resnica o vzroku begunstva in izseljenstva prišla v javnost. Nepremagljivo pričevanje za to emigracijo je bilo zapisano s krvjo 12.000 domobrancev.

V **Debeljakovi Črni maši za pobite Slovence**, knjiga je bila izdana v Buenos Airesu junija 1946 (2. izdaja je izšla v Ljubljani aprila 1990) beremo:

Blagoslovi vas
Bog Oče, Bog Sin, Bog Sveti Duh,
da vas pot okrog svetov,
čez proge oceana,
čez polja tuja
in njih kamen
pripelje domov
v rodno vas
v krog dobrih sosedov,
kjer vas na mizi dedov
čakata, z ljubeznijo poslana
sol
in domači kruh!
Amen!
Aleluja!

Dovolite, da vam na kratko prikažem razvoj slovenske skupnosti v Argentini.

Po nesreči, ki je s komunistično revolucijo zadela slovenski narod, so se naši starši rešili kot begunci v raznih taboriščih in od tam je prišlo 7.000 Slovencev v Argentino. Med njimi 70 duhovnikov in mnogo izobražencev.

Hvaležni smo naši novi domovini, da nas je sprejela brez kakršnihkoli pogojev in nam nudi možnosti za vsestransko delovanje in rast.

Predvojni slovenski naseljenci v Ar-

gentini so imeli lepo organizirano življenje. Tudi naši starši so začeli pripravljati svoje organizacije. Delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Orehar je več kot 40 let spremljal slovenske begunce in zdomce. Sedaj pa že 9. leto nadaljuje njegovo delo prelat dr. Alojzij Starc. Za svoj obstoj in razvoj smo dolžni izredno zahvalo našim duhovnikom, vernim slovenskim družinam, potem izrednemu delu naših učiteljev in mnogim izobražencem.

Vsi: zvesti žrtvam, narodu in veri.

Vztrajali smo v napornem in prostovoljnem delu za naše domove. Osem jih je: Slovenska hiša v Buenos Airesu in sedem v njegovi okolici. V notranjosti države pa živijo Slovenci v osmih krajih.

Vztrajali smo in zdaj imamo 12 sobotnih šol, kjer je skoraj 500 učencev, kjer dela 92 učiteljev, med njimi že 60 rojenih v Argentini. Imamo 3 srednješolske tečaje. Obstaja tudi tečaj za špansko govoreče otroke. Vsi učitelji in profesorji opravljajo svoje delo brezplačno.

Slovenska hiša v Buenos Airesu je naše versko in kulturno središče. Tu je sedež dušnega pastirstva, Zedinjene Slovenije in mnogo drugih številnih organizacij.

Zedinjena Slovenija povezuje krajevne domove in je uradni predstavnik organizirane slovenske skupnosti pred argentinskimi civilnimi oblastmi. Ob posebnih prilikah pa deluje razširjeni Medorganizacijski svet, ki združuje vse naše kulturne, gospodarske in politične organizacije.

Primorci, Kranjci, Štajerci, Prekmurci in beneški Slovenci, to je slovenski mozaik v Argentini. Večinoma se srečavamo na naših romanjih v Lujanu in Lourdesu. Saj poje pesem **Lujanski romar** (T. Debeljak):

Marija lujanska v kreolski kareti,
s pesmijo slovensko čez trg se pomiče
z Marijo brezjansko... Z Marijo svetogorsko.

Slovenska politična pomlad je pomagala, da smo predvojni in povojni slovenski naseljenci v Argentini bolj povezani. To se je pokazalo ob 15-letnici Svetogorske kraljice v Villa Devoto. Najbolj pa se je to pokazalo ob proglasitvi samostojne Republike Slovenije v Buenos Airesu 30. junija 1991. Takšne versko-narodne slovesnosti Slovencev v Buenos Airesu še ni bilo.

Cerkvena in državna oblast v Sloveniji skrbita za obojestranske obiske. Izreden primer za to je bil Teden slovenske kulture v Buenos Airesu julija 1992.

Hvaležni smo Bogu za vse bogastvo, ki so nam ga posredovali naši dušni pastirji, naši učitelji in številni ostali izobraženci. Del svoje energije smo prej bolj uporabili za svoj obstoj in tudi za delno povezavo z zamejstvom in ostalimi izseljenci po svetu.

Zdaj pa jo že bolj uporabljamo za vedno močnejšo povezavo z domovino.

K temu bo seveda odlično pripomogel tudi vaš obisk!

Zedinjena Slovenija stopa v 48. leto svojega obstoja. Dogodki v prejšnji Jugoslaviji in matični domovini so pokazali, da je bilo njeno delo za rojake v Argentini pravilno in uspešno. Sedaj ni potrebno, da se naše delo bistveno spremeni, temveč izpopolni in razširi.

Zavedati se moramo, da imamo Slovenci državo v polnem pomenu besede, kjer vsak sprejema dolžnosti, dobiva pa pravice, za katere je bila politična emigracija prikrajšana v teku 50 let ter zapostavljena in ignorirana. Za to bo potrebno sodelovanje na kulturnem, gospodarskem in političnem področju.

Naj končam s pomočjo Janežičevih verzov, napisanih l. 1991 v **Prošnji za narod**:

Najprej mi dovolite, da vas prav prirčno pozdravim kot predstavnik slovenske vlade, zadolžen za Slovence, ki ne živijo v domovini. Dovolite mi, da prinesem pozdrave mnogih naših ljudi, ki so zvedeli, da odhajam med vas v Argentino; ne morem jih vseh naštet, od mojega ministra Lojzeta Peterleta pa do kranjskega dekana, ki je bil lansko leto tudi med vami, vmes jih je pa zelo, zelo veliko. Dovolite mi, da vas pozdravim tudi v imenu moje soproje in obeh kolegic in sodelavk, ki sta prišli sem, da bi se skupno še bolje povežali.

Izrabljam to priliko, da se vam iskreno zahvalim za topel nepričakovan sprejem na

letališču, pa tudi danes v tej dvorani. Če me pozdravljate: Bog vas sprejmi, vam vračam: Bog vam povrni.

Ko sem danes popoldan premišljeval, kaj bi bilo primerno, da vam spregovorim s tega mesta, bi bilo najbolj, naj vam spregovorim o nas samih, o nalogi, ki sem jo prevzel pred dobrim letom dni, o enih redkih nalog, ki mi prihaja res iz srca. Kot je prof. Vivod dejal, sem bil v prvi slovenski demokratični vladi zadolžen za en del slovenske skupnosti, to je za mladi rod kot minister za šolstvo in šport, — potem sem bil preprosto povabljen, da sprejemam nalogo za drugi del, ki je številčno zelo blizu prvemu — v Sloveniji je od 450 do 500 tisoč otrok, podobna številka pa bi se dalo najbrž ugotoviti tudi za slovenstvo, ki ne živi v domovini, pri tem seveda zajamem vse take, ki znajo še govoriti slovenski, pa tudi tiste, ki sicer govoriti ne znajo več, čutijo pa v svojem srcu pripadnost slovenski skupnosti. Vsi smo poklicani, da smo združeni v eno slovensko skupnost. Žal je bilo to stoletje našemu narodu toliko nenaklonjeno, da zlepa ne bomo našli v naši zgodovini stoletja, ki bi nam bilo tako nenaklonjeno. Res je, da se na koncu, ko se stoletje izteka, odkupuje s tem, da je bila moji generaciji dana prilika, da uresničimo sen naših dedov in pradedov, vendar ne morem mimo tega, da je bilo to stoletje v resnici kruto.

Začelo se je že v začetku. Doleteli sta nas dve veliki tragediji: dve veliki in totali-

Tu smo pred Tvojim obličjem
prevarani, obnemogli
in vsepočez razdeljeni.
Ti nas opogumi, Gospod,
razprte nas spravi,
v eno nas strni,
močno drevo
različnih vej,
istih korenin.

Prosim Te za ta moj narod,
za prerojenje bratov in sester,
za našo skupno prihodnost!

tarni ideologiji, ki sta obe močno zaznamovali slovenski narod: fašizem na eni strani in komunizem na drugi strani. Vsaka je poglajala naše ljudi v tujino, da smo danes pri številki, ki sem jo omenil, razporejeni po vsem svetu. Saj v to številko vštajem tudi vse, kar je bilo od matične države odrezano, to so predvsem Slovenci živeči v zamejstvu. Saj danes nam italijanska država govori o 80.000 Slovenceh, ki živijo v Italiji, od tega 40.000 na Goriškem in Tržaškem, in o 40.000, ki pripadajo Slovincem iz beneške Slovenije. Rad bi opozoril le še na eno težavo, ki je bila meni nova, to so Slovenci, ki so ostali tam, kjer smo nekoč bili skupaj, to je na območju nekdanje Jugoslavije. Tu gre za uradno številko kakih 37.000 in ta skupnost je v tem trenutku močno ogrožena in prizadeta.

Ko sem si zadal nalogo, ki jo po svojih močeh opravljam, je bil moj temeljni cilj in to tudi ostaja, povezati vse Slovence, razporejene po svetu, z domovino. Ne glede na to, ali so takšnega ali drugačnega prepričanja, ali pripadajo eni ali drugi pokrajini v Sloveniji, preprosto, povezati jih zato v skupnost, ker so najprej Slovenci. Pri tem je upoštevati vse danosti in okolje, ki je posamezno skupnost tako ali drugače prizadelo.

Drugo načelo: biti pozoren do tistega dela slovenstva, ki je bil in ki je v tem trenutku najbolj prizadet. In lahko rečem, da ste Slovenci v Argentini že davno, ko sem bil še minister za šolstvo, bili zgoraj v tem drugem smislu prizadete skupnosti.

Naj povem, da sem že nekajkrat poskušal priti v Argentino, pa se je nekajkrat ponesrečilo. Še kot minister za šolstvo sem želel priti, to je bilo — če se prav spomnim — nekako načrtovano jeseni leta 1991. Potem se je to ponavljalo na vsake pol leta, zadnjikrat je bil tak poskus konec lanskega leta, ki pa se žal zaradi problemov in dela v zunanem ministrstvu ni posrečilo. Želel sem priti skupaj z ministrom Peterletom. Naj še to omenim, da sem celo za ta obisk moral malo nenavadno pritisniti v ministrstvu, kajti dela je toliko, da ni kazalo, kako naj se za malo več časa odtrgam iz Ljubljane. A hvala Bogu, tu sem in vesel sem, da sem med vami.

Popolnoma drugo je poslušati tiste, ki prihajajo, ki pripovedujejo, se pogovarjajo z vami, ko pridete v Slovenijo, nekaj pa je to doživeti tu v živo. Res sem šele dva dni tu v Buenos Airesu, vendar že kar dobro čutim tisti utrip, o katerem so mi mnogi pripovedovali.

Dnevi, ki so pred nami, imajo v letu prav poseben pomen. Že jutrišnji dan je zaznamovan s prihodom med nas, s prihodom življenja. Na 25. marec, na dan Oznanjenja Gospodovega, v Sloveniji kristjani praznujemo materinski dan. Nocoj so bile proslave v mnogih krajih, tudi v našem rodnem Kranju, kjer so mi dejali, da me pogrešajo, ker pač ne morem govoriti na tej proslavi. Potem pa sem za naš časopis moral napisati nekaj besed. Ker me ne bo tam niti za veliko noč, sem moral zajeti v članek tudi veliko noč. Ko sem premišljeval, kako naj to naredim, sem za naslov kratkega prispevka zapisal takole: Iz življenja v Življenje. Pri tem sem zajel oba praznika: življenje, naše in v družini razumem povezano z materinskim dnem, praznikom slovenske družine; Življenje pa vidim in razumem v smislu velikonočnega sporočila, tistega sporočila, brez katerega bi naša vera bila prazna.

Res me veseli, da bom praznik Življenja praznoval tukaj med vami! Hvala lepa zaenkrat za vse, kar ste storili za naše ljudi tukaj, in hvala lepa za topel sprejem. Bog vas živi!

MINISTER JANŠA - ODSTAVLJEN

Kot smo na kratko poročali v prejšnji številki, so člani vojaške elitne enote aretirali v Trzinu Milana Smolnikarja, ki so ga obdolžili vohunstva v obrambnem ministertvu, vohunjenja in podtikanja raznih listin itd.

Iz te policijsko vohunske zadeve je v nekaj dnevih izšel plaz, ki grozi pokopati ministre, vlado, predsedstvo republike in celo parlament.

Kot je poročalo obrambno ministrstvo, so omenjenemu Smolnikarju sledili že nekaj časa in ugotovili, da je imel v obrambnem ministertvu sodelavca — vohuna. Smolnikarja so aretirali, ko je temu predajal tajne in zaupne dokumente. On se je branil aretacije, zaprl vsa okna v svojem avtomobilu. Specialci so razbili okna in ko je zagrozil z revolverjem, so ga s silo potegnili ven in preiskali. Na njegovo zahtevo so ga odpeljali v bolnišnico in poklicali advokata, zadevo in tajne dokumente pa so predali sodnici. Na ministertvu zatrjujejo, da vse niti te špijonaže vodijo v najvišji državni vrh, vse pa bi imelo namen onemogočiti in umazati obrambno ministertvo in samega ministra.

Levičarski časopisi — prva je bila Mladina — so zagnali vik in krik, da so ubogega in nedolžnega civilista pretepli vojaki, da ga niso imeli pravice aretirati, da je Janša odgovoren za akcijo in da naj zato gre!

Vse to je zelo v skladu z pred tedni izrečenimi besedami Milana Kučana v Novi Gorici, da nekatere (mišljene so bile vojaške) obveščevalne službe zasledujejo politike in jih hočejo celo likvidirati (mišljeni so seveda njegovi komunisti).

Ta incident mu je prišel zelo prav. Sam se je podal na obisk v Severno Ameriko, razvojni dogodkov pa je sprožil Drnovšek.

V četrtek, 24. marca je počilo. Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek se je pod pritiskom komunistične Združene liste odločil, da razreši obrambnega ministra Janeza Janšo. Poslal je pismo predsedniku parlamenta — državnega zbora in mu predlagal, da zbor razreši Janšo in na njegovo mesto imenuje Jelka Kacina (LDS). Po slovenski ustavi lahko postavi ali odstavi ministra samo parlament, seveda če sam ne odstopi.

V svojem sporočilu je Drnovšek zapisal, da je Janša odgovoren za prekoračitve pooblastil njegovih vojakov pri prijettju Smolnikarja. Poleg tega pa še uporaba fizičnega nasilja ogroža pravni red.

O tem predlogu odstavitve in novega ministra je razpravljala parlament v ponedeljek, 28. marca.

Istovčasno pa je Drnovšek pisal tudi Socialdemokratski stranki (katere predsednik je Janša), da pričakuje, da ostane v koaliciji in da se bodo lahko dogovorili za kako drugo ministrsko mesto (seveda, ne za obrambno). Zanimivo je, da ko je Drnovšek odstavil ministrico za delo Puharjevo, je to storil v soglasju z njeno — biv. komunistično — stranko in je tudi predlagal novega namestnika iz iste stranke. Pri SDSS pa to ne drži, kar kaže, da stvar ni tako nedolžna. Tudi je težko pričakovati, da bi stranka, katere predsednika so tako vrgli iz vlade, še naprej sodelovala v njej.

Naj navedemo še to, da je že pred tednom dni pisalo Delo, da je Kacin kandidat Kučanovega okolja za novega obrambnega ministra, kar nam tudi lahko daje misliti, od kod vlečejo sape. „Slovenec“ je novico o odstavitvi komentiral z besedami „rdeči udar“. Jelko Kacin je bil član Ruplove stranke, in med glavnimi interesi za združitev z levico.

Janez Janša je poslal v imenu SDSS od-

govor predsedniku vlade, da je ta podal svoj predlog o odstavitvi, preden je vladna komisija sploh prejela vse gradivo in „v času, ko je v javnost po prvem medijskem linču začela počasi prihajati resnica o ozadju zadeve Smolnikar“.

Izvršilni odbor Slovenskih krščanskih demokratov je podal zahtevo o natančni preiskavi dogodkov, ki naj dá nedvoumne rezultate. Če je katerikoli državni organ prekršil pooblastila, SKD to obsoja in pričakuje „odgovorno ravnanje v skladu z zakoni, četudi bi šlo za odstop ministrov...“

Če pa se bo v preiskavi izkazalo, da je predsednik države udeležen v tem dogajanju... bomo zahtevali, da odstopi.“ Izrecno pa so nasprotovali imenovanju Jelka Kacina za novega obrambnega ministra.

Tudi komisija za Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci je podala podobno izjavo.

Slovenski krščanski demokrati so tudi sklicali svoj zbor, ki naj se dogovori o nadaljnjem sodelovanju v vladni koaliciji.

Kakšne so sedaj možnosti v prihodnosti? Jasno je, da je položaj v Sloveniji zelo negotov. Slovenija se je znašla na sredi velike politične krize. Janša lahko gre iz vlade, ali sam ali s krščanskimi demokrati. Lahko ob svojem padcu potegne s seboj tudi Kučana, o katerem ve veliko. Pri tem lahko dobijo bivši komunisti absolutno oblast tako v parlamentu kot v vladi, kar pa gotovo ne bo všeč Evropi. Če pa stvari ne gredo tako, lahko pade Drnovšek in se konča v neoperativnosti vlade, blokiranju parlamenta in predčasnih volitvah.

Sedaj se je ves problem preselil tudi na ulice in med ljudi. Veliko je namreč Slovencev, ki so navdušeni nad Janšo, saj je neke vrste heroj, ki je zmagal v jugo-slovenski vojski, in se je sedaj odločno postavil po robu komunistom in Kučanu. V ponedeljek so bile že napovedane demonstracije po Ljubljani za Janšo, pa tudi časopisi so dobili veliko pisem, kjer ljudje zagovarjajo Janšo in označujejo za glavnega krivca Kučana. Celo v Delu je bilo zaslediti trditve, da Kučan pri vsej aferi ni ravno nedolžen in da je vse to pripravljeno in manipulirano.

In še nekaj, kar nam vzbuja žalostne spomine. V komentarju J. Zalarja v Slovencu 28. marca lahko beremo, da je nedeljski spopad obveščevalnih služb potrdil, da je bila Kučanova napoved iz Nove Gorice o zasledovanju, diskvalifikaciji političnih nasprotnikov in o delitvi državljanov na demokrate in nedemokrate natančno premišljen in dobro pripravljen načrt.

Združevanje leveice v „novo SZDL“ spremljajo čedalje očitnejša razhajanja na desnici; ali jih bo zaustavil poziv slovenskih razumnikov k združitvi vseh demokratičnih sil proti obnavljanju real-socialističnega sistema, ali pa bo poziv zaradi medstrankarskih polemik, ki jih vsebuje, razhajanje na desnici samo še pospešil?

Komentatorja marsikaj iz zadnjih dni neprijetno spominja na leto 1941. Takrat se je slovenska partija s spretnimi političnimi potezami, z obveščevalno dejavnostjo in likvidacijami političnih nasprotnikov začela vzpenjati na oblast. Bo slovenski levici tudi leta 1994 uspelo razcepiti in onemogočiti svoje politične nasprotnike? Se bodo stranke na desnici znale temu uspešno upreti? Se bodo znali izogniti zgodovinski pasti, v katero se je leta 1941 ujel Kocbekov krog, ali pa jo bodo tako z leve kot tudi z desne potisnili v podobno breizhodno položaj?

Premier brez rešilne formule

Drnovšek se je odločil, da po nekajdnevem oklevanju kljub verjetnemu zaostrovanju, ki lahko pripelje do politične bipolarizacije potegne potezo, v katero so ga silili Združena lista in velik del poslancev njegove stranke.

Zamenjava Janeza Janša z Jelkom Kacinom, nekdanjim demokratskim ministrom za informiranje, še prej pa Janševim namestnikom v takratnem sekretariatu za ljudsko obrambo, bo tako v temelju zanamovala politično pomlad, ki kaj lahko postane tudi politična zima.

Zgolj ugibamo lahko, kaj je nagnilo tehnico v škodo obrambnega ministra. Kaže pa, da tokrat premier ni našel rešilne formule, s katero bi lahko vsaj približno zadovoljil glavne akterje te — kot spoznavamo zadnje dneve — kriminalne igre. Poleg Janše še Ivana Bizjaka, krščansko-demokratskega notranjega ministra, predvsem pa tudi predsednika države Milana Kučana, verjetnega — tako kot pri rušenju Peterleta — režiserja celotne predstave. Spomnimo se lahko samo premišljeno prebranih Kučanovih zloglasnih besed o diskvalifikacijah in likvidacijah, potem ko je organizacija, za katero naj bi stal Kučanov krog, ugotovila, da je ministertvo za obrambo ugotovilo — vendar še ne razkrilo — njene sodelavce.

Naivni bi bili, če bi mislili, da se je Drnovšek odločil za zamenjavo (samo) zaradi prekoračitve pooblastil pripadnikov ministertva za obrambo in zaradi kršitve ustavno zagotovljenih človeških pravic. Prav te argumente mu je namreč ponujal

del nekdanjega odbora za varstvo človekovih pravic. Temelj za zamenjavo je bil postavljen že s tem, ko so demokrati opustili nekajmesečno prodemosovsko politiko in ne nazadnje skupaj z nekdanjimi družbenopolitičnimi organizacijami oklestili obrambni tolar. S pridružitvijo k LDS so si zavarovali hrbet pred čedalje neugodnejšim razpletom orožarske afere, katere akterji so bili. Takratni notranji minister Igor Bavčar in direktor Visa dr. Miha Brejc sta (tako kažejo zadnja pričevanja pa tudi samo sporočilo mariborskega javnega tožilca) s sodelovanjem predsednika države samovoljno in mimo sveta za obrambo ter ministertva za obrambo, ki sta pristojna za izdajanje dovoljenja za tranzit orožja, za Hasana Čengića pripeljala orožje na mariborsko letališče.

Kako so se odločili krščanski demokrati, ki bodo zdaj v vladi edina „desna“ stranka? Malo verjetno je namreč, da bodo kljub Drnovškovi ponudbi socialdemokrati ostali v vladi in sprejeli kak drug ministrski položaj. Na to kaže odločno Janševo opozorilo Drnovšku, takoj po javno predstavljeni premierovi odločitvi. Stališče krščanskih demokratov ni bilo dovolj odločno. Izjava za javnost pa kaže na to, da so — kljub zahtevi po preiskavi z nedvoumnimi izidi — pustili Drnovšku proste roke. Z opozorilom, da naj — če bodo preiskave tako pokazale — odstopi tudi predsednik države. Kako pa bo potekala preiskava brez Janše, pa je že drugo vprašanje?

Ivan Puc

„Slovenec“, 25. marca 94

Odstavili ministra Janšo

Janez Janša ni več minister za obrambo v vladi Republike Slovenije. Poslanci v državnem zboru so namreč v torek, 29. marca ponoči podprli predlog dr. Janeza Drnovška, da zamenja ministra Janšo. Za Janševo razrešitev je glasovalo 49 poslancev, proti pa 39. Oddanih glasovnic je bilo 88. Po tem so za novega obrambnega ministra izglasovali Jelka Kacina, člana LDS.

Ob razrešitvi se je predsednik državnega zbora Herman Rigelnik zahvalil Janezu Janši za njegovo delo v obrambnem ministertvu in za velik delež pri osamosvojitvi Slovenije. Maratonska izredna seja državnega zbora se je začela v ponedeljek, 28. marca ob 17. uri, trajala pa je do zgodnjih jutranjih ur naslednjega dne. V tem času se je pred poslopjem parlamenta zbrala nekajtisočlana množica ljudi, ki so protestirali proti Janševi razrešitvi. Šestnajstčlanska delegacija protestnikov je sprejel predsednik DZ. Izročili so mu zahtevo o prekinitvi seje, odstopu vlade in predsednika države ter razpisu predčasnih volitev.

Na začetku se je predsednik vlade dr. Drnovšek v obrazložitvi predloga za zamenjavo dejal, da je pri odločitvi upošteval primer Smolnikar ter mnenje vladne komisije, ki je ugotovila, da je šlo v tem primeru za poseg vojaških oseb proti civilistu, kar je po mnenju pravnih strokovnjakov v nasprotju z obstoječo zakonodajo in mednarodnimi normami pravne države. Drnovšek je tudi dejal, da se je pri odločitvi skušal dvigniti nad politične vzroke in posledice. Po številnih razpravah za in proti je na koncu skoraj uro govoril tudi Janez Janša in med drugim dejal, da je njegova razrešitev lahko samo politična, brez

vsakega sklicevanja na moralo in pravni red. Po njegovem mnenju je bil predsednik vlade prisiljen predlagati razrešitev, na podlagi tega pa je domneval, da celovita preiskava ne bo nikoli končana.

Po tednu dni hudih političnih spopadov v Sloveniji tako iz vlade odhaja eden redkih ministrov, ki je bil na čelu svojega resorja v vseh vladah po osamosvojitvi. „Primer Smolnikar“ se je zgodil v nedeljo, 20. marca ob 20. uri, ko so pripadniki specialne vojaške enote Moris pri Trzinu aretirali civilista Milana Smolnikarja, njihovega nekdanjega sodelavca. Osumili so ga, da izdaja vojaško skrivnost. Vladna komisija, ki jo je vodil Lojze Janko, je ugotovila, da je prišlo do prekoračitve pooblastil, saj je vojska posegla na civilno področje. Na osnovi tega poročila pa je premier Drnovšek zahteval Janšev odstop. Slovenska javnost je bila izrazito razdvojena, saj je ves ta čas prihajalo do številnih podpor ministrov Janši, kot tudi proti njemu. V posebej neprijetnem položaju so bili v stranki Slovenskih krščanskih demokratov, ki so na eni strani šteli Janšo, na drugi pa njihovega notranjega ministra Iva Bizjaka. Zaradi tega se je na izredni seji, 26. marca sestal tudi Svet Slovenskih krščanskih demokratov, ki je med drugim zahteval celovito obravnavo primera Smolnikar oziroma okoliščin v zvezi z njim. Zahtevali pa so tudi, da se pred državnim zborom pojasni vloga predsednika države Milana Kučana v primeru Smolnikar. To zahtevo so v ponedeljek na izredni seji podprli tudi v državnem zboru.

Marko Jenšterle
Ljubljana, 29. marca

Izjava Slovenskih krščanskih demokratov

Na izredni seji Sveta Slovenskih krščanskih demokratov, ki je bila 26. marca 1994 v Ljubljani, so bili sprejeti sledeče sklepi:

1. SKD zahteva celovito obravnavo primera Smolnikar oziroma okoliščin v zvezi z njim. Preiskavi naj sledi obravnavo s poslovníkom državnega zbora in šele nato morebitno odločanje v državnem zboru.
2. Slovenski krščanski demokrati smo za to, da se čimprej z zakoni dosledno in jasno razreši vprašanje pristojnosti ministrstva za obrambo in ministrstva za notranje zadeve oziroma njihovih služb. V vmesnem času pa se uredi to vprašanje na način kot ga narekuje sklep političnega kolegija vlade.
3. Izvršilni odbor SKD naj ovrednoti razloge za nadaljnje delo stranke v vladi, kot tudi za izstop stranke iz vlade.
4. Svet Slovenskih krščanskih demokratov, zbrani na izrednem sestanku 26. marca 1994, podpiramo izjavo izvršilnega odbora SKD. Na tej podlagi zahteva, da se pred državnim zborom pojasni vloga predsednika države Milana Kučana v primeru Smolnikar, ki lahko ogrozi demokratični razvoj Slovenije.
5. Svet daje podporo ministru Bizjaku.

PREJELI SMO V OBJAVO

Protestna izjava

Domoljubni slovenski izseljenci in zdomci iz raznih delov Nemčije smo ob zadnjih dogodkih v domovini zelo zaskrbljeni.

Ugotavljamo:

- da je Drnovškov predlog o razrešitvi obrambnega ministra Janše preuranjeno in nepremišljeno dejanje.

- da je predsednik vlade s tem pokazal svojo pristranko opredeljenost, ki ni v skladu z voljo slovenske demokratične javnosti.

- da je dogodek v Depali vasi na pol pojasnjen in namerno napihnjen v konstrukt, ki naj odnese ministra Janšo.

- da je zadnji čas opazno neustavljivo hlepenje politično preživelih predstavnikov prejšnjega totalitarnega sistema po obnovi takšne oblasti.

- da je to v popolnem nasprotju s slovensko ustavo.

- da to razdvaja slovenski narod in Slovence po svetu odtuja je matični domovini.

Zahtevamo:

- da se pred odločitvami o obrambnem ministru raziščejo sporni dogodki in razsvetlijo okoliščine, da se kaznujejo dejanski krivci morebitnega prestopanja pooblastil, ne pa gospod Janša.

- da se upošteva mnenje velikega dela Slovencev, ki ministra Janšo visoko cenijo kot pomembnega ustvarjalca demokratizacijskega procesa v Sloveniji. Z metodo političnega linča se ne moremo strinjati, saj je to v posmeh demokraciji.

Skupina domoljubnih rojakov
Frankfurt, 28. marca 1994

Pooblaščen predstavnik Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije obvešča rojake, da zaradi službene odsotnosti ne bo sprejemal v dneh od 4. do 20. aprila 1994.

Uradni obisk iz Slovenije

dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu in soproga Irena,

tajnica Mateja Maček,

Alenka Mesojedec-Prvinšek, uradnica notranjega ministrstva z namenom, da pomaga predvsem v problemih državljanstva.

PROGRAM OBISKA:

- Četrtek, 31. marca: Ob 10. obisk Rožmanovega doma, ob 12. obisk Slovenske vasi in zavetišča sv. Vincencija; ob 19. tam pri obredih.
- Petek, 1. aprila: Ob 19. na obredih v Slovenski hiši.
- Sobota, 2. aprila: Zjutraj v Lujánu; ob 12. sestanek s SDO-SFZ-SKAD, ob 22. pri obredih v Slov. hiši.
- Nedelja, 3. aprila: Ob 8. obisk v Našem domu v San Justu; ob 17. pri sv. Rafaelu.
- Ponedeljek, 4. apr.: Odhod v Bariloche.
- Sreda, 6. aprila: Prihod iz Bariloč; odhod v Córdoba.
- Petek, 8. aprila: Prihod iz Córdoba, ob 20. obisk Doma v San Martinu.
- Sobota, 9. aprila: Obisk osnovnih šol, srednješolskega tečaja, ob 19. obisk Pristave v Castelarju.
- Nedelja, 10. aprila: (Državne volitve) Ob 11. obisk beneških Slovencev; ob 15. obisk v Bernalu; ob 18. sestanek s slovenskimi učitelji v Slomškovem domu.
- Ponedeljek, 11. apr.: Obisk v Rosariu.
- Torek, 12. aprila: Obisk v Iguazú.
- Sreda, 13. aprila: Ob 14. srečanje z ZSMŽ; ob 21. obisk premiere Slov. mladinskega gledališča v Teatru Cervantes Šeherezada.
- Četrtek, 14. aprila: Uradni obiski, ob 18. sestanek z borci, ob 20. sestanek z Medorganizacijskim svetom in poslovilna večerja.
- Petek, 15. aprila: Poslovitev na Ezeizi ob 15, odhod ob 17.15.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Poldrug teden manjka do ustavodajnih volitev, pa ne v ljudstvu niti v samih strankah ni pravega navdušenja. Če ne bi bilo predvolilne propagande po časopisu in TV, niti ne bi mogli prav zaznati, da se nahajamo pred dogodkom, ki mora biti za vsako normalno državo eden najbolj odločilnih. Vzrok temu stanju je enostaven: ljudje čutijo, da niso soudeleženi, da je že vse opravljeno in da manjka le še formalna gesta, dejansko je ustava že spremenjena in kosi oblasti razdeljeni.

ŠKANDALI SO VAŽNEJŠI

V volilni kampanji je tudi jasno razvidno, da tu ne gre za nikako odločilno dogajanje. Nobena stranka nima konkretnih predlogov glede ustavne spremembe. Glede tega je treba priznati, da je pakt med Menemom in Alfonsinom edini konkretni predlog, kaj naj z ustavo storimo. Levica je dejansko proti spremembi in njeni kandidati bodo skušali le čim bolj motiti izvedbo tega pakta. Desnica je tudi dejansko proti paktu in sploh spremembi. V nobeni izmed strank ni resnih študijev, kaj bi bilo potrebno spremeniti v ustavi. Edini vredni predlogi so bili tisti, ki so jih predstavili v zadnevni komisiji v senatu, ko še nihče ni sanjal o paktu, in so posamezni senatorji še menili, da gre za resno spremembo.

Ustava bo tako ostala neobranjena, na milost in nemilost olivskega pakta. In spremenjeni bodo bistveno tisti člani, ki imajo kaj opraviti z razdelitvijo oblasti. Menem, da bo mogel znova kandidirati; Alfonsín, s spremembo, ki bo uvedla „ministrskega predsednika“ in direktnih volitev predsednika ter izvedbo drugega kroga. S tem sanja o bodočem povratku, ko bo Menemov ugled pojenjal in njegova zvezda zatoni. Ne eden ne drug pa se ne briga za „narodov blagor“, katerega uresničitev bi morala biti prva skrb vladarjev in politikov sploh.

Ob tem je opaziti, kako se nenehno povrača temeljna bolezen argentinskih političnih strank (sicer drugod po svetu je tega tudi vedno več): nejasnost ciljev, neetičnost glede sredstev, potem pa še korupcija in neuspešnost. Zakaj ima Menem, kljub težkemu socialnemu položaju, kljub izdaji vseh peronističnih principov, tak uspeh? Ker je uspel v eni sami bistveni točki: dosegel je stabilnost. Vse ostalo je prazno. In zakaj žanje levica zbrana okoli Velike fronte vedno lepše uspehe? Ker nenehno kaže le na škandale korupcije sedanje vlade. Nekaj podobnega se je tudi zgodilo v Italiji ter se ponavlja v Buenos Airesu, najbolj italijanskem od vseh argentinskih mest: škandali so važnejši kot predlogi. Zato je bilo zadnje dni več pisanja o aferi okoli gospodarskega ministra, kot pa o ustavi in nje spremembi, o volitvah in delu raznih strank.

In tu se srečamo z edino točko, ki bi bila lahko postavila v nevarnost nenehno nadvlado menemizma, ki mu napovedujejo dolgo življenje: lastna protislovja v vladi. Menem ve, da se mora za ves uspeh zahvaliti bistveno izvedbi konvertibilnega plana sedanjega gospodarskega ministra. In vendar stori vse, da bi mu omejil prostor in da Cavallo ne bi dobil preveč lastne moči in politične sile. Če se je predsednik državne komisije vrednostnih papirjev Martin Redrado mogel vrsto dni uspešno zapertavljati navalu celotne vlade, je to bila posledica zaslombe, ki mu jo je vsa ta leta nudil predsednik, z izključnim namenom, da omeji oblast gospodarskega ministra. In ne gre za vprašanja, kdo ima prav in kdo ne, marveč samo za to, kdo bo zmagal.

Končno je to nenehna praksa tukajšnje

politike. V samih strankah in potem ko so te na vladi ali v opoziciji, je edino vrednostno merilo to, če je kaka skupina, kaka politika ali sploh kaka oseba uspešna ali ne. Koristi ali ne koristi? Od odgovora je odvisno mesto, katerega bo dotični zasedel odtlej pa dokler se njegova sreča ne spremeni.

IN VOLITVE

Kakšna apatija vlada med ljudmi lahko razvidimo tudi iz dejstva, da to pot pomanjkuje celo množico predvolilnih anket, ki smo jih bili vajeni ob vseh prejšnjih volitvah. Šele sedaj dobivamo prve izide teh anket in še to v izredni manjini meri.

Pozornost so te ankete zbudile šele, ki so pokazale na nepričakovano porast levičarske Velike fronte v prestolnici. Dvoje teh anket (in celo tretja, uradno državne obveščevalne službe) je pokazalo na nenehno prelivanje volilcev iz peronizma na levico. S tem seveda ni rečeno, da bo levica zmagala. Ankete so večkrat dvomljive in izkušnja kaže, da se v zadnjem trenutku večina „neodločenih“ obrne k „logičnemu“ glasovanju, ki to pot kaže na vladno stranko.

In še je treba omeniti, da se ta pojav omeji le na prestolno mesto, ki je bilo vedno neke vrste izjema v argentinski politični tradiciji. Ko je peronizem zmagovito korakal širom države, so radikalni zmagovali v prestolnici. In sedaj, ko je razkol v stranki radikale še bolj oslabil, se kaže levica kot alternativa za nezadovoljne pristaniščarje. A tudi v tem je le neke vrste razočaranje. Jasno povedano, glas za levico je glas nezadovoljstva, kajti konkretno in kar se vladanja tiče, levici danes v Argentini nihče resno ne zaupa. Moda in neke vrste prepričanje je, da more le neoliberalni model državo znova postaviti na noge. Uspeh vladnega gospodarskega načrta daje temu prepričanju trdno podlago.

A vlada se zaveda, da se to lahko jutri spremeni. Zato jo tako motijo škandali kot zadnji okoli pokojninskega zavoda. Moti jo tudi zgled drugih latinskoameriških držav, ki bi imele z Argentino kake podobnosti. Na primer primer Mehike, dosedanji model neoliberalizma, ki jo tarejo vstaje kmetov in umor predsedniškega kandidata. Pa še Venezuela, kjer znova odmevajo glasovi vojaške nejevolje. Tudi Brazila, kjer levica grozi z zmago na volitvah.

Vojaškega problema v Argentini zanekrat ni; kar se varnosti tiče, je tudi na političnem področju mirno. Bolj zaskrbljivo je socialno stanje, zlasti v notranjosti. Ljudska vstaja v Santiago del Estero še ni pozabljena. Mirno tudi v Tucumanu ni. Zadnje dni pa se skrb osredotoča zlasti v najbolj severno provinco Jujuy, kamor bo gotovo posegla vladna intervencija, kajti tam vlada kaos, ki je kaj pridoben onemu v Santiago del Estero pred izbruhom. Nemir je zaznati tudi v provinci Misiones, kjer se tudi boje kmečkih protestov.

Stanje torej še daleč ni idealno. Vendar si vlada na volitvah obeta lepo zmago. In ti obeti imajo trdno podlago, toliko zaradi stabilnosti na gospodarskem področju, kot tudi zaradi neuspeha in razdružitve v opoziciji. Tako zadnje ankete napovedujejo, da bo tudi relativna zmaga peronizma zadovolvala, da dobi več kot polovico vseh ustavodajnih poslancev. Četudi radikali nazadujejo v primerjavi s prejšnjimi volitvami, bodo prejeli več kot četrtino poslancev. S tem je zagotovljeno, da „pristaši pakta“ presežejo dvotretjinsko večino in da se dokončno uvedejo vsi sklepi, ki jih predvideva peronistično-radikalni sporazum.

MAKS OSOJNIK

Žegnani zvonček

Tisto leto Vesna kar ni mogla spoditi Morane. Pratika je kazala pomladne svetnike, ki naj bi izvabljali prve cvetlice, a so se koprnice kazale le v sončnih rebrih in še te v prav majnih obsegih. Od ptičkov je tu in tam kateri zažvrgoletel, a je hitro umolknil. Kljunček mu je bil še neroden. Ljudje so bili po malen jezni, ker so morali odlašati z delom.

Tudi Janez je bil slabe volje. Na veliki četrtek je bilo in od maše je šel. Saj bi oral, a le kako, dokler leži sneg? Na ozarah je stal in gledal njivo, kjer bo zastavil ralo. Obrnil se je in započel pogled v grm.

„Ko ozeleni, ga bom posekal za letno steljo.“ Stopil je do njega, obkrožala ga je majhna koprnica.

„Oj, zvonček!“ Res je z ukrivljenim vratom privzdigoval napol razpadli lanskoletni list. Še je gledal, a ni zasledil nobenega.

„Ali iščeš zaklad? Zmotil si se. Ali ne veš, da se ta išče na kresni večer? Zdaj je še zmrznjen,“ je rekla Lojzka, ki je prišla za njim.

„En zvonček sem našel. Ali ni lep?“

„Zares. In najimenoitnejši je, ker je prvi.“ Dve debeli kiti sta ji padali preko prsi. Zataknil je zvonček v eno.

„Meni ga daš? Bog lonaj!“

Od soseda se je zaslišal kreg. Ujela sta le kako besedo.

„Uh, ti ljudje!“ je vzkliknila Lojzka.

„In se nič ne izboljša, raje slabša.“

„Kaj praviš, kdo je kriv?“

„Oba. Zakaj eden ali drugi ne zapre vrata in prepir bi bil končan.“

„Vedno pa ni tako.“

„Jaz sem včasih malo globlje premislil.“

„In kaj si iztuhlal?“

„Potrpežljivosti ni, odpuščanja ni, ponižnosti ni in še korak dalje: ljubezni ni. Kjer je ta, do kaj takega ne more priti.“

„Vse si stlačil v en koš.“

„Pa naj bo koš in ta je ljubezen. Prava ljubezen ne mine, ne sme miniti! Tudi v petdesetih letih ne! Pa poglejva ta dva! On je imel in ima lep grunt, ona je prinesla lepo doto. Torej sta enaka. Toda doto se izmota, štor pa ostane. Ja, štor! Če ona misli, da je doto vse in on, da je grunt vse, sta oba štor. Jaz bi take že ne maral, sam pa tudi ne smem biti štor. Ne bi je maral, pa če ima deset takih kit kot jih imaš ti in še vse drugo, kar te krasi. Zdaj pa greva bolj v podrobnosti. Jaz sem počasen vol in ti brez premisleka rečem nekaj, na kar sem zagledal sence v tvojih očeh. Če je ta prešla, vidim, da si potrpežljiva; če pa ni, bi ti zvečer rekel: 'Lojzka, odpusti' ali pa bi ti bolj razložil, kako sem mislil. Če bi še drugi dan opazil tisto senco... Lojzka... No ja, nekaj časa bi že potrpel, a če bi se še kujala ali ne bi bil upravičen misliti, da se ti je ljubezen osušila? In kaj potem? Izgubljeno najti nazaj, je mnogo težje kot novo dobiti. Glej, jaz bi te gledal in premišljal, kako si želiš nazaj v dekliska leta. Če bi bili še otroci, bi bilo pohujšanje zraven in podeseterjena bolečina. Lojzka...“

Nenadoma ga je streslo po vsem životu.

„Uh, ta vol počasni! Lojzka, nič nisem rekel.“

„Kaj nisi! Ali so z onega hrasta letele besede?“

„Pusti jih, naj jih odnese veter! Nisem se spomnil, da si Francetova.“

Molče sta nadaljevala pot. Janez je imel le kakih dvesto metrov, Lojzka pa se je poslužila bližnjice po njihovih ozarah in je spela dalje v hrib.

Na veliko soboto so kakor vsako leto prinesle dekleta k žegnu. Strelci, med njimi Janez in France, so izstrelili nekaj možnar-

jev v čast prazniku, župniku in tudi dekletom z jerbasi

Župnik se je rad malo pošalil z dekletom in tudi kaj vprašal. Medtem so bili že strelci v hiši.

„Dečve, pisanke!“ je napol ukazovalno rekel France.

„Pa bi se enkrat pobi postavili s pisanke,“ mu je rekla ena.

„Sveto pismo piše, da se pri dečvah pisanka išče.“

„To menda ne bo držalo,“ se je smejal župnik.

„O, Lojzka, si že en zvonček našla? Ali ga daš meni? Na vrh monštrance ga bom prišel za vstajensko procesijo. Ga daš?“

„Za monštranco pa res ne smem odreči.“ Snela ga je iz kite in ga dala župniku. Janeza si ni upala pogledati.

Po blagoslovu so po stari navadi pohitele z jerbasi.

Po vstajenski procesiji in maši so trije strelci prinesli v župnišče nekaj možnarjev, druge pa so pridržali za pozno mašo in večer*. Pod stopnicami v kleti je pripraven prostor zanje.

„Janez!“ ga je poklical župnik. „Nesi ta zvonček Lojzki! Ne vem, zakaj ji je bilo toliko zanj. Povej ji, da sem prigovarjal Jezusu, naj jo blagoslovi in izpolni njene želje, če so take, da so njemu všeč, in Jezus bo to storil.“

„Tako naj ji rečem?“

„Ja, tako. Meni se zdi, da je pametno dekle.“

„O, je, je! Jaz bi rad eno tako. Ne tako. Njo. Ne zamerite mi, da tako česnam pred vami!“

„Če zares misliš tako, ni česnanje, temveč zelo lepo od tebe, da si mi tako odkrit.“

„Ja, gospod, ko pa sta s Francetom v besedi.“

„O, ti šment! Ali sta zmenjena?“

„France vsaj tako misli, za Lojzko pa ne vem.“

„Vprašaj jo!“

„Saj bi jo, a se bojim, da bi rekla ne.“

„Boš pa drugo poiskal.“

„Oh... Srečno, gospod!“

„Zbogom!“ Gledal je za njim. „Ni zvičajnosti v njegovih ustih.“

Po stari navadi so se na velikonočni ponedeljek pri sosedu malo zavrteli.

Lojzka ni šla vkljub prigovarjanju bratov in sestre. Kako pa naj gre, od četrtega dalje ima polno glavo.

„Tako je govoril kot prav meni. In prav misli. Če bo tako ravnal z ženo — in bo! — ji bo dobro. Vse drugo se prenese. Le zakaj sem Francetu tako napol obljubila? Še dobro, da nisem zares. Ali bi ga mogla prav zares rada imeti? Kako ti zarohni nad volom in kravo in z bičem ne varčuje. Če se bo ujezil, bo pa nad menoj tako. Saj se bom sesedla. Je pa le lepše, če ni kaj takega v hiši. Janez se ne bo zadrl nad menoj. O, da bi me vprašal!“

Pred hišnimi vrati si je nekdo otrkaval čevlje in jih brisal v zato pripravljene smrekove vejice.

„Dober dan, oče! Ali niste šli rajat?“ je pozdravil Janez.

„Sem že bolj ali manj okoren za tako reč. In ti tudi ne?“

„Sem mislil, da bodo že brez mene naredili,“ je rekel, mislil pa je drugače. Tako nekako je mislil: 'Lojzka je tam in France tudi. Kaj bi tiščal zraven in morda še kri razburil. France bi še mahnil. Ali je tega treba? Jaz bi mu seveda ne ostal dolžan in že imaš ceremonije v hiši. Bolje prej rabiti pamet.'“

Malo sta se pomenila o vremenu, gospodarstvu, politiki in podobnih stvarih, potem pa je povedal vzrok obiska:

„Rad bi, da bi tiste smreke pogledala tam ob meji. Nekatere so vaše, druge naše. Jaz bi naše posekal, ker delajo senco na njivo in pa kri pijejo, da le kaj malega zraste. Bi šla in naše zaznamovala, kaj?“

„Pa pojdiva!“ je bil oče pripravljen.

Lojzka ni zdržala v kamri.

„Glej ga no!“ je pozdravila.

„In glej jo no! Jaz sem bil za trdno prepričan, da si že vsa mokra od potu. Ti pa tako lepo rajaš, da vse sili k tebi.“

„To še ni vse,“ je dejal oče.

„Še zdaleč ne. Je pa lepa prilika, da ji od blizu pogledam v oči. In te marsikaj povedo. Eden je rekel, da so ji sršeni leteli iz oči, najbrž ji je kaj nemarnega rekel, drugi pa, da je videl v dečvinih očeh lipov med.“

Zagledal je zvonček v mali vazici pod bridko martro. Glasno se je zasmejal. Po večpru ga ji je dal in povedal, kaj so župnik rekli.

„Ali ne spada tja? Žegnan je,“ je dejala Lojzka.

Čez čas so šli pogledat tiste smreke. Komaj so se dobro skrili, je priteknel France.

„Lojzka naj gre z menoj!“ je nevoljno ukazal.

„Ji ni prav. V posteljo je šla, kar ni njena navada. Zdaj pa sta šla z očetom k sosedomi meji.“

„No, se bova že našla. Srečno!“

Oče je opazil, da se je Lojzka zadnje dni spremenila. Nemiren pogled ima. Rekel ji je, naj sede za mizo.

„Ali si kaj bolna ali kaj ti je?“

„Bo že bolje.“

„Če uganem, kaj ti je, ali boš priznala? Veš, to ni prav, da se starši ne pomenijo z otrokom in obratno. Mladi mislite — tudi sam sem bil tak — da so take reči prav posebne, ki jih stari ne razumejo. Pa ni tako. Ti se zaradi možitve ne daješ. Ali France tako priganja?“

„Ne hudo.“

„Ali sem uganil?“

„Da, a ne do kraja.“

„Kje pa je torej konec?“

„Drugod. Bom še mamu poklicala.“ Vsa nemirna je stekla v njuno kamro.

„Po ne, da bi...“ se je ustrašil oče.

„Glejta!“ je rekla, ko sta sedli. „Ne grem s Francetom, to se pravi, če me bo oni drugi vprašal. Z njim bi rada šla. Je vse nekaj drugega kot France.“

„Kje pa si ga staknila,“ je vprašala mati.

„Tu doli na Potočnikovih ozarah.“

„Je kak potepuh lazil tod okrog? Taki so včasih od zlodeja.“

„Ni potepuh, Janez je. O, da bi me vprašal!“

„Ne rečem; gospodariti zna, roke se mu pri delu ne smilijo, toda grunt je Francetov večji in lepši. In kar je največ: boš prelomila besedo?“

„Nisem še dala dokončne, hvala Bogu! In naj grem v ta njihov večni prepir? France ni boljši od starih dveh. Janeza poznate od zunaj, dušo pa mi je sam razkril. V Francetovo zvestobo bolj malo zaupam, Janez pa je drugačen. Lepo življenje bi imela pri njem.“

Nista vedela, kaj reči. Oče si je znova natlačil pipo.

„Ali imama prav ali ne? To tudi vesta, kaj je to: koga rad imeti.“

„Midva sva se tudi rada imela in to traja še danes. Ali ne, Matevž?“

„Tako bi jaz rad povedala čez petdeset let.“

„I, no, saj še ni danes zadnji dan,“ je napol pristal oče.

O pustu sta se vzela. Poleti ni časa za take reči. S Francetom je bilo nekaj težav in še več groženj, a se je počasi poleglo.

Sredi ohceti je Janez pogledal pod bridko martro in Lojzka je opazila.

„Za zvončkom gledaš? Malo počakaj!“

Hitro je prinesla molitvenik in vzela iz njega posušeni zvonček.

„Janez mi ga je dal in žegnan je.“

Vsem je morala pripovedovati o nitki, ki ju je povežala.

* Vešper = Večernice.

Vloge v zvezi s slovenskim državljanstvom

V času obiska slovenske delegacije, ki jo vodi državni sekretar za Slovence po svetu prof. dr. Peter Vencelj, bo predstavnica Ministrstva za notranje zadeve gospa Alenka Mesojedec Prvinšek sprejemala vloge v zvezi s slovenskim državljanstvom.

V zvezi s tem vas obveščamo, da bo možno vlagati vloge za ugotovitev državljanstva, priglasitev državljanstva (za otroke slovenskih državljanov do dopolnjenega 23. leta), pridobitev državljanstva z izredno naturalizacijo in vlogo za odpravo odločb o odvzemu državljanstva, ki jo lahko vložijo osebe, katerim je bilo državljanstvo odvzeto, če pa so že pokojni, pa njihovi svojci (te vloge se bodo reševale takoj).

Prav tako bo možno pospešiti postopek po že vloženi vlogah.

Da ne bo nesporazumov, prosimo, da imate potrebne dokumente legalizirane za tujino in slovenski prevod dokumentov oz. kopijo že vloženi dokumentov. Natančne podatke, katere dokumente potrebujete, lahko dobite v pisarni Zedinjene Slovenije.

Vloge se bodo sprejemale v Slovenski hiši. Natančne informacije dobite v Slovenski hiši na tel. 636-0841.

...

Osebe, ki imajo še probleme s priznanjem slovenskega državljanstva, naj v najkrajšem času dvignejo v krajevnih domovih ali v Slovenski hiši formularje, ki stanejo en dolar.

Izberajo naj za njihov slučaj primerne, ga izpolnijo z vsemi zahtevanimi podatki in ga čim prej predložijo uradnici notranjega ministrstva, ki bo uradovala vse dni, kadar ni na obisku v notranjosti Argentine, v Slovenski hiši dopoldan od 9. ure dalje.

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA VSTAJENJA
VOŠČI VSEM ROJAKOM

ZEDINJENA SLOVENIJA

Vstali Kristus — naše upanje, naša vera!
Blagoslovljeno veliko noč

Zveza slovenskih mater in žena

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

želi vsem rojakom
blagoslovljene velikonočne praznike

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

vošči rojakom v tujini in domovini

blagoslovljene praznike Kristusovega vstajenja

NAŠ DOM - SAN JUSTO

vošči vsem članom in prijateljem
srečne in blagoslovljene
VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Vesele velikonočne praznike
vsem članom in prijateljem želi!

SLOMŠKOV DOM

DRUŠTVO SLOVENSKA PRISTAVA

želi
vsem članom, prijateljem in znancem
blagoslovljene velikonočne praznike

DRUŠTVO SLOVENSKA VAS

želi
rojakom tu in po svetu
blagoslovljeno veliko noč

Kreditna zadruga Sloga in Mutual Sloga

Bmé Mitre 97 Tel.: 658-6574/654-6438 Ramos Mejia

voščita vsem svojim članom
in prijateljem v Argentini in
po svetu za velikonočne praznike
veliko blagoslova, zadovoljstva in miru!

Blagoslovljene velikonočne praznike želi

dr. Katica Cukjati

ODVETNICA

Nova pisarna:
Boulogne Sur Mer 362

La Tablada

Tel.: 652-5638

Ob ponedeljkih, sredah in petkih od 18. do 20. ure.

Društvo Slovenska pristava

vabi vse člane, prijatelje in znance na srečanje
z državnim sekretarjem dr. Petrom Vencljem

Ob 19. uri kulturni program, nato častna pogostitev.

V soboto, 9. aprila 1994

República de Eslovenia 1851 - Castelar

Naš dom

San Justo

na veliko noč, 3. aprila, po sveti maši

sprejem državnega sekretarja za Slovence po svetu
dr. Petra Venclja,

velikonočna akademija in velikonočni žegen ter ogled razstave
ročnih del počitniških dni.

Lepo vabljeni!

Poziv k podpori zakonu o popravi krivic

Združenje žrtev komunističnega nasilja je 10. marca sklicalo 4. občni zbor z namenom, da opozori slovensko javnost na še en nerešen problem, ki je posledica prejšnjega totalitarnega režima.

Pozivajo vse stranke in vse poslance, tudi neodvisne, da za zakon glasujejo, ker razlogi za njegovo sprejetje niso ozko politični, temveč so mnogo pomembnejši, saj se s tem zakonom udejanjajo narodna sprava, ustava in človekove pravice.

Zahtevajo primerno odškodnino za nekdanje slovenske politične zapornike, saj so zlasti v letih od 1945 do 1963 z brezplačnim delom po vsej Sloveniji zgradili okrog 30 tovarn in drugih industrijskih objektov, mnogo stanovanjskih blokov, cest itd., da ne govorimo o najtežjih delih v premogovnikih, na separacijah in kmetijskih posestvih. Protestirajo tudi proti temu, da so v državnem proračunu sredstva za odškodnine političnih zapornikov in preganjancev zajeta pod naslovom „socialni transferji“. To niso socialne dajatve, ampak odškodnine v smislu 30. člena slovenske ustave.

Poudarjajo, da v številnih procesih zoper nekdanje politične zapornike ni šlo le za tako imenovane sodne zmote, marveč za krivice, ki jih je storila nepravna, totalitarna država, zaradi česar sodišča niso pristojna o procesih znova presojudati. Nasprotno stališče bi pomenilo pravno kontinuiteto s prejšnjo politično ureditvijo.

Poudarjajo uvodno izhodišče predlaganega zakona, ki temelji na načelu diskontinuitete današnje s prejšnjo družbeno politično ureditvijo. Zgodovinska sprememba oblasti na Slovenskem po prvih svobodnih volitvah pomeni moralno, politično in pravno ločitev od prejšnjega sistema ter njegovih postopkov in nazorov, sprejetje zakona o popravi krivic pa je nujna posledica te spremembe.

P. R.

Vinko Levstik: Presenetilo me je, da predlagatelji v zakon, ki prihaja v prvo parlamentarno obravnavo, niso vključili tudi domobrancev. To so bile največje žrtve, a zaradi strahu nekaterih še vedno niso obravnavane enakopravno s civilnimi žrtvami. Narejeni so šele prvi koraki. Nova slovenska zaveza v tej smeri deluje dobro, na žalost pa oni niso veteranska organizacija, zato bo treba vzporedno z zavezo ustanoviti še slovensko domobrantsko legijo, ki ne bo privesek nobene stranke, ampak bo samostojna narodna protikomunistična zveza. Treba bo napisati še en zakon, ki bo vrnil čast pobitim domobrancem in mobilizirancem v nemško vojsko.

France Miklavčič: Trditev, da množični poboji v vladnem zakonu o popravi krivic niso bili zajeti zato, ker zanje ni pravne podlage (eksekucije niso bile opravljene na podlagi veljavnih zakonov oziroma sodnih procesov in žrtvam niso bile izdane sodne odločbe) ne drži.

Povojna Jugoslavija je bila pravna naslednica medvojne revolucionarne oblasti. Medvojna revolucionarna oblast, pod katero so se izvajale številne likvidacije, je leta 1945 prišla na oblast in vladala celih 45 let. Pravna podlaga izhaja že iz tega, da je maja 1945 prva skupščina Jugoslavije potrdila vse odloke, ki so jih sprejeli medvojni revolucionarni odbori. Pravna kontinuiteta se vleče nazaj do leta 1941.

„Slovenec“, 11. marca 1994

Predsednik vlade dr. Drnovšek je predlagal parlamentu, da razreši ministrico za delo Jožico Puhar, članico Združene liste (biv. komunistov). Na njeno mesto je na predlog stranke ZL imenoval Rino Klinar, predsednico IS občine Jesenice, iz iste stranke.

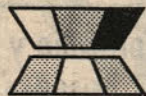

Blagoslovljene velikonočne praznike želi vsem rojakom

foto Marijan

665-6928

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

LJUBLJANA — Oglas v časopisu vabi k naročilu Samante, prvega slovenskega erotičnega kataloga spodnjega perila in drugih erotičnih artiklov. Cena kataloga in poštne: 400 SIT.

STOCKHOLM, Švedska — V okviru sodelovanja arhitekturnih muzejev Slovenije in Švedske so predstavili razstavo o delu arh. Jožeta Plečnika. Ta razstava je začela svojo pot po svetu v pariškem kulturnem centru George Pompidou leta 1986, zdaj pa ima stalno mesto — če ne potuje — v fužinskem gradu. Plečnikovo delo je bilo predstavljeno tudi na švedski televiziji.

LJUBLJANA — Svetovna banka bo nadomestila Sloveniji denarno pomoč za prehod na proizvodnjo brez ozonski plašč nevarnih freonov. Gre predvsem pri hladilnih-zamrzovalnih aparatih, ki do sedaj uporabljajo halogenirane ogljikovodike (CFC). V prvi fazi jih bodo zamenjali z ogljikovodiki brez klora, nato pa s pentanom. S tem si bodo slovenski proizvajalci hladilnikov (predvsem Gorenje) pridobili pravico do znaka „Modri angel“, kar pomeni, da so brez halogenov.

ŠENTVID PRI STIČNI — Sredi junija bodo že petindvajseto leto pripravili Tabor slovenskih pevskih zborov. V ta namen je Slovenska pevska zveza poslala vabila nanj. Letošnji program skupnega prepevanja se je — zaradi jubileja — osredotočili v izbor zdravljenj in napitnic, ki so jih priredili znani skladatelji, kot so B. Ipavec, Hubad, Kernjak in še mnogi drugi. Celoten nastop bo pod taktirko Igorja Švara.

LJUBLJANA — Pri zbirki Svetovni klasiki je založba Mihelač izdala tri pomembna dela, od katerih je prevod Dantejeve Božanske komedije dr. Andreja Capudra že tretjič ponatisnjen.

LJUBLJANA — V sklopu praznovanja 850-letnice prve omembe Ljubljane sta Gospodarski vestnik in galerija Gema izdali povečan spominski novec-srebrnik, kakršnega so prvega skovali na ljubljanskem Gradu med leti 1215 in 1220. Sedanjega so skovali v celjski Zlatarni in ima 10 cm premera, težak pa je 160 gramov. Zaenkrat so jih skovali le 200.

PTUJ — Na Pokrajinskem muzeju Ptuja pregledujejo lesene dele stropov v drugem

nadstropju, ki jih je močno napadla lesna goba in hitro uničuje tramovje in stropne deske. V takih primerih drugod po Sloveniji so lesene stropne nadomestili z armirano-betonskimi ploščami, ki starim stavbam tudi pripomorejo k trdnosti.

RAVNE NA KOROŠKEM — Sredi lanskega leta se je na regionalni cesti Mežica-Črna sprožil plaz zemlje in kamena, ki je močno prizadel promet po njej. Vendar se je popravilo zavlačilo za celih pet mesecev.

LJUBLJANA — Konec januarja so končali posnetke Dantejeve Božanske komedije za radijsko nadaljevanko. Vse skupaj je bilo strnjeno v štirideset trichetrtturnih radijskih oddaj, vendar so za to porabili 550 ur snemanja v razmahu devetih mesecev. Pri projektu je sodelovalo čez šestdeset igralcev raznih slovenskih gledališč v režiji Sergeja Verča, z glasbo Janija Goloba, prevod pa je dr. Andreja Capudra. Projekt sta pripravila v sodelovanju RTV Slovenija in RAI-Radio Trst A. Po ljubljanskem radiu jo oddajajo že od meseca oktobra vsako nedeljo zvečer.

MONOŠTER, Madžarska — Štirinajst-dnev Porabje urejuje 33-letna Marjana Sukič, ki si prizadeva, da bi slovenščina (porabski dialekt) čim dalj časa bil govoren med manjšino na Madžarskem. V ta namen obiskuje vse okoliške vasi in navdušuje mlade Porabčane, da bi ne pozabili svoje materinščine. Porabje se tiska v 800 izvodih v Sloveniji in Slovenija plačuja tiskarske stroške. Tudi kulturne prireditve so kar pogoste, da pripomorejo k utrjevanju slovenske zavesti.

PLANINA PRI RAKEKU — Slovenija še nima svojega prvega centra skupnosti Srečanje, ki jo je ustanovil italijanski duhovnik don Pierino. Vaščani so končno dosegli, da v hiši št. 3 ne bodo stanovali bivši zasvojenjenci z mamili. Caritas je morala umakniti svoj načrt, ostala pa ji je hiša, s katero zdaj ne ve kaj narediti. Nasproti odločitvi Planine pa so se v idrijski občini oglasili in dali na razpolago hišo, v kateri bi se lahko odprl tovrsten zdravstveni dom. Vendar niso bili edini: po dobesednem izgonu iz Planine so organizatorji dobili že 30 ponudb iz cele Slovenije.

Osebne novice

Rojstvo: 22. marca se je rodila Štefanija Bokalič, hčerka Mihe in ge. Alenke roj. Smole. Čestitamo!

Krst: V nedeljo, 27. t. m. je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Pavel Hernán Delbene, sin Daniela in Marte roj. Korošec. Botra sta bila Jože Korošec ml. in Francka Korošec roj. Klanjšek. Krstil je dr. Jure Rode. Srečni družini iskreno čestitamo!

Poroke: V soboto, 26. marca sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj inž. agr.

7864 m. Kmalu nas je pozdravila zasnežena Koroška. Pot v Celovec nas je vodila mimo Vrbskega jezera, ki ga pa zaradi megle ni bilo moč občudovati. Ustavili smo se v Mohorjevi hiši, kjer sta nas sprejela tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer in spodbudnik akcije „Slovenščina, moj jezik“ Franci Tomažič. Nato smo obiskali Mohorjevo dvojezično štirirazredno ljudsko šolo, ki deluje šele pet let, vodi pa jo ravnateljica Marica Tischler pot. Hartman. Na njej poučuje samo slovensko učiteljstvo, ki žanje lepe uspehe. Pouk po-

Danijel Jože Stante in Sandra Di Giorgio. Za priče sta bila ženina mati ga. Vera Stante in nevestin oče Aldo Di Giorgio. Poročil ju je župnik Jože Škerbec.

Isti dan sta se poročila v cerkvi Marije Kraljice v Moronu Lojze Miklavc in Marija Laura Ferreyra. Za priče sta bila ga. Viktorija Miklavc in Héctor Ferreyra, poročil pa ju je Toni Qualizza SDB.

V Sloveniji pa sta se v Vipavskem sv. Križa 26. marca poročila Katica Arnšek iz Bariloč in Goran Rustja. Priče sta bili nevestin brat Ivan Arnšek in ženina sestra Barbara Rustja.

Novoporočencem iskrene čestitke!

Ko vstopimo v dom, opazimo moderno izdelan kip sv. Družine, v naslednjem prostoru pa izredno lep železen kip trpečega Jezusa. Popoldne smo se odpeljali h Gospe Sveti, k prvi slovenski Marijini cerkvi iz 8. stoletja, ki jo je zgradil irski škof Modest; v tej cerkvi je tudi pokopan. To je mogočna gotška cerkev z dvema stolpoma, današnjo obliko je pa dobila v 15. stoletju. Pred cerkvijo še stoji kostnica in kužno znamenje iz tiste dobe. V bližini se je namreč dvigal Krnski grad, zgodovinska priča in prestolnica slovenskih knezov v državi

Obisk slovenske gimnazije v Celovcu in ravnatelja dr. R. Vospornika.

Seminar za učitelje v Sloveniji

Slovenska Koroška v Avstriji

Hej, juhej, čez polje, ravan, na koroško stran!

V sredo, 9. februarja 1994, smo se ob 7. uri zjutraj odpeljali iz Vopovelj pri Kranju

skozi megleno jutro proti Koroški. Prvotno smo nameravali potovati skozi Ljubelj, a ker je prejšnji večer snežilo, smo se odločili za daljšo, a lepšo pot preko Jesenic, skozi karavanški predor pri Hrušici, ki je dolg

teka en dan v slovenskem jeziku, en dan pa v nemškem. Med odmori je pogovorni jezik slovenski. Šolo vzdržuje Mohorjeva družba, starši pa plačujejo šolnino. Ob prihodu nas je pozdravila skupina šolskih otrok s petjem in igranjem na glasbila. Potem smo prisostvovali enournemu šolskemu pouku v različnih razredih. Pouk je bil zelo razgiban in zanimiv. Nato smo se odpeljali na Zvezno gimnazijo in Zvezno realno gimnazijo za Slovence v Celovcu. Ustanovljena je bila leta 1957. Njen prvi ravnatelj je bil dr. Jožko Tischler. Sedanji ravnatelj gimnazije dr. Reginald Vospornik nas je lepo sprejel. Razložil nam je potek učenja na tej šoli, ki traja 8 let. Sedaj jo obiskuje okoli 600 študentov. Šolo vzdržuje država; ne plačuje se šolnina niti šolske knjige. Pouk je samo v slovenščini, šolske knjige so pa v nemščini. Trenutno uči na šoli 52 profesorjev. Iz te gimnazije je že izšlo okrog 1200 absolventov. Prvi študentje so maturirali leta 1963. Študije lahko nadaljujejo na univerzi na Dunaju, v Celovcu itd.

Ustavili smo se tudi v Katoliškem domu v Tinjah v Podjuni pri ravnatelju Jožetu Kopeinigu, kjer smo se prav dobro okrepčali. Iz obednice smo pogledovali na goro Peco, v kateri „spi kralj Matjaž“. Ravnatelj nam je razkazal vse poslopje in kapelo, v kateri je izredno lepo izdelan Goršetov križev pot. Ogleдали smo si tudi razstavo umetniških slik v dvorani in na hodnikih.

Karantaciji. Tam je nekoč stal tudi knežji kamen, na katerem so ustoličevali slovenske kneze. Sedaj je v deželni mestni muzeju v Celovcu. Za ogled vojvodskega prestola nam je na žalost primanjkovalo časa.

Želeli smo se popeljati tudi na Vetrinjsko polje, saj marsikatero učiteljico vežejo nanj trpeči spomini, a pot nas je vodila predaleč od njega. Nekoliko smo se ustavili v Svečah, kjer smo obiskali Goršetovo galerijo. Na vrtu so razstavljeni spomeniki zasluženih slovenskih mož. Drabošnjaka, škofa Slomška, škofa Modesta in drugih. Privoščili smo si tudi kratek odmor za kpanje. Proti večeru smo se pripeljali v Šentjakob, še bolje, v Šentpeter v Rožu, k prijaznim šolskim sestram, kjer je Stokovna šola za gospodarske poklice. Tu smo zaključili našo pot po Koroški ob okusni večerji in v družbi koroških učiteljev in rojakov: Nužej Tolmajerja, ravnateljice Marice Tischlerjeve, Francija Tomažiča, ge. Lenčke Kupper, dr. Valentina Inzka, ge. Marinke Inzko in še drugih. Ga. Marinka je ravno tisti dan praznovala svojo 70-letnico, zato smo ji iz vsega srca in z navdušenjem zapeli: Kol'kor kapljic, tol'ko let...! Pozno zvečer smo se polni lepih vtisov vračali skozi karavanški predor v Vopovlje.

Lenčka Božnar in Marta Jerman

Pozdrav otrok dvojezične šole v Celovcu s petjem.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Gumbi in gumbnice - Mirko Vasle, Pje. Allende 386; Ramos Mejía; tel. 657-3288

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. Gabrijela Marolt - Tel. 664-1656.

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3º „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je Juan Kočar. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO Nº 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sreda, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure. - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel.: 382-1148

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) Nº 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

Cooperativa de Consumo y Vivienda "CASTELLI" Ltda.

Matrícula S.A.C. Nº 6932

Castelli 28 - 1704 Ramos Mejía

CONVOCATORIA

De conformidad con lo dispuesto por el art. 22º de los Estatutos Sociales el Consejo de Administración de la Cooperativa de Consumo y Vivienda "CASTELLI" Ltda. convoca a los asociados a la Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 24 de abril de 1994 a las 10 horas en la sede social, Castelli 28, Ramos Mejía, Partido de La Matanza, Pcia. de Buenos Aires, para tratar el siguiente

ORDEN DEL DIA

- Designación de dos asambleístas pra suscribir el Acta de la Asamblea, según los Estatutos Sociales.
- Elección de la Comisión Escrutadora de tres miembros.
- Consideración de la Memoria, Inventario, Balance General, Estado de Resultados, Anexos I y II e Informe del Síndico y del Auditor correspondiente al Ejercicio Nº 23, iniciado el 1º de enero de 1993 y finalizado el 31 de diciembre de 1993.
- Elección de los miembros del Consejo de Administración según lo determinado por los arts. 18º y 27º de los Estatutos Sociales: por 3 años, 2 vocales titulares; por 1 año, 5 vocales suplentes; 1 síndico titular y 1 síndico suplente.

Ramos Mejía, 18 de marzo de 1994

EL CONSEJO DE ADMINISTRACION

Art. 31: Transcurrida una hora después de la fijada para la reunión sin conseguir quórum, la Asamblea se realizará con la presencia de cualquier número de socios, siendo válidas sus decisiones.

Art. 41: Toda deliberación o resolución sobre asuntos no incluidos en el Orden del Día será nula.

CAMARA DE COMERCIO ESLOVENO-LATINOAMERICANA SLOVENSKO-LATINOAMERIŠKA TRGOVSKA ZBORNICA

BUENOS AIRES - ARGENTINA

CONVOCATORIA

De acuerdo con el artículo 15º del Estatuto Social, se convoca a los Señores Socios a la 3ª Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 18 de abril de 1994 a las 20 horas en el Centro Esloveno, sito en Ramón L. Falcón 4158 de la Capital Federal, para tratar el siguiente

ORDEN DEL DIA

- Designación de dos asambleístas para firmar el Acta de la Asamblea.
- Elección de tres miembros de la Comisión Escrutadora.
- Consideración de la Memoria, Balance General, Inventario, Cuentas de Gastos y Recursos e Informe del Organó de Fiscalización, correspondientes al Ejercicio Nº 3, iniciado el 1º de enero de 1993 y finalizado el 31 de diciembre de 1993.
- Elección de los miembros según lo determinado por el art. 10º de los Estatutos Sociales. Por dos años: el Vicepresidente, el Prosecretario, el Protesorero, 1 Vocal Titular, 1 Vocal Suplente de la Comisión Directiva y 1 Titular y 2 Suplentes del Organó de Fiscalización.

COMISION DIRECTIVA

Buenos Aires, 21 de marzo de 1994

Slovenska kulturna akcija

Obisk gledališčnikov iz Slovenije:

Branje literarnih del

Vloga gledališča v uporabi proti diktaturi

razprava in debata

Predstavitve knjig Celjske Mohorjeve družbe, darovanih Slovincem v Argentini

v ponedeljek, 11. aprila, ob 20. v Slovenski hiši

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

VELIKI ČETRTEK, 31. marca:
Obredi v Slovenski hiši, ob 19. uri sv. maša.

VELIKI PETEK, 1. aprila:
Obredi v Slovenski hiši ob 19. uri.

VELIKA SOBOTA, 2. aprila:
Velikonočni obred v Slovenski hiši: ob 22. uri slovesna sv. maša.

SREDA, 6. aprila:

1. letošnji sestanek ZSMŽ, ob 17. uri v Slovenski hiši. Govori dr. Alojzij Starc: Družina v slovenski skupnosti v Argentini, postani, kar si!

SOBOTA, 9. aprila:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

PONEDELJEK, 11. aprila:

Pri SKA: Obisk gledališčnikov iz Slovenije: branje literarnih del, Vloga gledališča v uporabi proti diktaturi (razprava in debata), ob 20. uri v Slovenski hiši.

Gospod je moj pastir,
nič mi ne manjka.

Sporočamo, da nas je 7. marca v 90. letu svojega življenja zapustila naša draga mama, babica in prababica

Barbara Stanonik roj. Klemenčič

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo prišli kropit in ste nam bili v tolažbo. Posebna zahvala duhovnikom dr. Alojziju Starcu in Tonetu Bidovcu za podelitev zakramentov in pogrebno sveto mašo na domu in obred na pokopališču Villegas ter Janezu Langusu za molitve ob krsti.

Žalujoci: v Argentini: hčerki: Minka in Francka, zetje: Slavko in Marjan vnuki: Janko, Lojze, Pavle, Marjan, Jožica, Aleksandra, Kristina, Franci in Andrej pravnuka: Marjanca in Tomažek v Sloveniji: sestra Poldka z družino in ostalo sorodstvo

Argentina - Slovenija

Vstopite skozi Njegova vrata s hvalnim petjem, v njegove dvore s hvalnicami; slavita Ga, blagrujte njegovo ime.

Znancem in prijateljem sporočamo, da je 1. marca na posledicah prometne nesreče umrl gospod

Gabrijel Čamernik

Priporočamo ga v molitev!

Žalujoci: žena: Pepca roj. Kokalj, hčerke: Gabrijela, Marija in Silvija z možem Johnyjem, sin: Jože z ženo Mario, vnuki: Veronika, Soledad, Gabrijel

Buenos Aires, Argentina, Venezuela.